

KUVAKEVIRHEITÄ

TAVASTFORUM

FORSAN, HYVINKÄÄN, HÄMEENLINNAN, JANAKKALAN, RIIHIMÄEN, TOIJALAN JA VALKEAKOSKEN
POSTIMERKKIKERHOJEN TIEDOTUSLEHTI 2/2016, NRO 18

HYVINKÄÄN PARANTOLA

TURVAPAINANTEITA
OMAKUVAMERKEILLÄ

KIRJELAATIKOITA

POHJOISMAINEN NORDIA 2016 JYVÄSKYLÄSSÄ

KERHOJEMME KERÄILIJÖITÄ:
KARI SALONEN

Tavastforum-postimerkkikerhot

Hämeenlinnan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen tiistait, Luther-talolla, Lukiokatu 1, Hämeenlinna. Ovet avataan noin kello 16.30 vaihtoa ja kahvia varten. Huutokauppa-kohteiden kierrättäminen klo 17.30 alkaen. Varsinainen kokous alkaa klo 18.

Kevätkausi 2016 26.4., 10.5. ja 24.5.

Kesäkokous ti 9.8. Syöksynsuun leirikeskus klo 18.

Syyskausi 2016 30.8., 13.9., 27.9., 11.10., 25.10., 8.11., 22.11. ja joulukokous 13.12.

Forssan Filatelistikerho ry

Kokoukset parittomien viikkojen keskiviikot Tölön liikekeskuksen kerhuhuoneella Lehmuskatu 1, Forssa, kello 18–21.

Kevätkausi 2016 27.4., 11.5. ja 25.5.

Kesäkokous 2.6. Kansalaisopiston mökki, Opistontie 4, Tammela

Syyskausi 2016 17.8., 31.8., 14.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11. ja joulukokous torstai 8.12.

Hyvinkään Postimerkkikerho ry

Kokoukset parillisten viikkojen keskiviikot kello 18.30, ovet avataan kello 17.30 kahvin ja merkkien vaihdon ja myynnin merkeissä. Kerhoiltojen ohjelma löytyy kerhon Internet-sivuilta. Paikka Kaupungintalon kellari vanhalla villatehtaalla Kankurinkatu 6, sisäänkäynti kaupungintalon portaiden oikealla puolella olevasta portaikosta.

Kevätkausi 2016 4.5., 18.5. ja kevään päätös 1.6. ja **kevätkauden päätös** Lehtolan majalla keskiviikkona 8.6.2016.

Syyskausi 2016 24.8., 7.9., 21.9., 5.10., 19.10., 2.11., 16.11., 30.11. ja 14.12 syyskauden päättäjaiset

Janakkalan Postimerkkikerho ry

Kokoukset ovat parittomien viikkojen keskiviikot, ennen kokousta kahvi ja vaihto, Turengin työväentalo, Kauppakuja 16, ovet avataan noin kello 17.

Kevätkausi 2016 27.4., 11.5. ja 25.5.

Kesäkokous torstaina 18.8. Mallinkaisissa sauna lämpimänä klo 15 alkaen

Syyskausi 2016 31.8., 14.9., 28.9., 12.10., 26.10., 9.11., 23.11., 7.12.

Riihimäen Postimerkkeilijät ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen tiistait kello 18, kokous alkaa kello 18.30, kokouspaikka Riihimäen työväenyhdistyksen talossa, Hämeenkatu 48–50.

Kevätkausi 2016 3.5., 17.5. ja 31.5.

Kesäkokous la 9.7. klo 15.00 alkaen Kesijärvellä Poliisien majalla

Syyskausi 2016 23.8., 6.9., 20.9., 4.10., 18.10., 1.11., 15.11., 29.11. ja 13.12.

Toijalan Postimerkkeilijät ry

Kevätkausi 2016 toukokuun ensimmäisenä arkimaanantaina kello 18.

Syyskausi 2016 syys-joulukuun ensimmäisenä arkimaanantaina kello 18 Senioritalon tuvassa, osoitteessa Kirkkotori 6 Toijalan torin varrella.

Valkeakosken Filatelistit ry

Kokoukset ovat parillisten viikkojen torstait klo 18 alkaen. Paikka Ulvajankadun kerhomaja, Kerhomajankatu 1, Valkeakoski, jokaisessa kokouksessa esitelmä filatelistisestä aiheesta.

Kevätkausi 2016 21.4. kevään päätöskokous.

Syyskausi 2016 8.9., 22.9., 6.10., 20.10., 3.11., 17.11., 1.12. ja 15.12.

Tavastforum-lehti postitetaan näiden kerhojen jäsenille jäsenetuna neljä kertaa vuodessa.

NORDIA-näyttelyn ja liittokokouksen jälkitunnelmissa

NORDIA 2016 liittokokouksineen on takanapäin. Aika ei riittänyt lyhyellä käynnillä kunnolliseen näyttelykoelmiin tutustumiseen. Mutta liittokokous jäi askarruttamaan. Asiat kyllä käsitellään ja päätöksiä tehdään, mutta jokin näköalattomuus meitä vaivaa. Onko se sitä, ettemme näe aidosti, missä maailma menee ja mitä se meno merkitsee keräilijälle?

Aikamme klisee on se, että kaikki keräävät muka jotakin. Yksi rakastaa romua ympärillään, toinen kerää muumimukeja, kolmas etsii yhä uusia kasvilajeja puutarhaansa, neljäs himoitsee enemmän rahaa ja varallisuutta tai niin kuin eräs ystäväni sanoo: ”Rikkaalle rahanhankinnasta on tullut peli, jossa rahalla ei enää ole merkitystä...” Niin, ja joillekin postimerkkeilystä ja -kortteilusta on tullut elämäntapa. Keräilyn ympärille on syntynyt kulttuureja, joissa on suuria eroja. Filatelian puolella kerhotoiminta on synnyttänyt vahvaa yhteisöllisyyttä, joka on ollut voimissaan jo toistasataa vuotta. Tosin iso osa postimerkkeilijöistä keräilee yksin ja omissa oloissaan.

Mutta muunlaisen keräilyn kohdalla näyttää olevan niin, että keräily-yhteisöjä on vähän. En tunne yhtään moottorisahakerhoa tai muumikeräilijöiden yhteenliittymää. Toivottavasti postimerkkeily ei ole kehity samaan suuntaan. Täällä meidän alueellamme ei lainkaan näytä siltä. Mutta ajan merkkejä pitäisi nähdä paremmin.

Hämeenlinnan kerhossa on runsaat kolmekymmentä työelämässä mukanaolevaa jäsentä ja joka vuosi liittyy muutamia uusia. Kerhoilloissa heitä ei näy kuin joku silloin tällöin. Yhä selkeämmältä näyttää, että heidän aktiivisuutensa lisääntyy vasta eläkkeelle siirtymisen aikoihin. Perhe ja työelämä vaativat osansa?

Filatelistiliiton jäsenluettelon mukaan meillä on noin 140 jäsentä ja heistä liittojäseniä runsas seitsemänkymmentä. Lähes kaikki liiton jäsenet ovat myös aktiivisia osallistujia. Aktiivisuus näyttää lisäävän kiinnostusta myös liiton jäsenyyteen.

Toiminnan kannalta on tärkeätä se, että kerhotoiminta hoidetaan hyvin. Mutta näköalattomuus ilmenee muun muassa siinä, ettemme ole osanneet tarttua netin tarjoamiin mahdollisuuksiin. Meidän pitäisi näkyä siellä enemmän ja selkeämmin. Olemme putoamassa tuosta kelkasta. Katso vaikka liittomme tai kerhojemme sivustoja! Ne voisivat olla paljon houkuttelevampia visuaalisesti ja asiasisällöltään. Samalla pitäisi löytää uusia tapoja ja reittejä olla esillä netin maailmassa ja muuallakin ihmisten silmissä.

On hankalaa hahmottaa hiljaisia signaaleja, jotka viestivät ensimmäisenä siitä, mihin arjen kulttuurimme ja me olemme huomaamattamme suuntaamassa. Näistä signaaleista vain yksi piirre: jos ihmisten – ja erityisesti nuoremman polven – käyttäytyminen muuttuu sellaista nopeutta kuin nyt näyttää, mistä mahdamme tyydyttää tiedonjanomme ja sosiaaliset tarpeemme 10 vuoden kuluttua? Kukaan ei tiedä.

Timo Lilja

TAVASTFORUM NUMERO 2/2016, VIIDES VUOSIKERTA. ILMESTYY 4 KERTAA VUODESSA

JULKAISIJAT: Hämeenlinnan Postimerkkikerho, Forssan Filatelistikerho, Hyvinkään Postimerkkikerho, Janakkalan Postimerkkikerho, Riihimäen Postimerkkeilijät, Toijalan Postimerkkeilijät ja Valkeakosken Filatelistit. Tavastforum-lehti postitetaan julkaisijakerhojen jäsenille jäsenetuna.

Toimituskunta

Timo Lilja timo.lilja@pp.inet.fi päätoimittaja
Heikki Heino, puh. 040 779 8416
Pauli Ihamäki, pauli.j.ihamaki@gmail.com
Tuomo Riekkinen, tuomo.riekkinen@pp.inet.fi
Reijo Myller, reijo.myller@suomi24.fi
Matti Parkkonen, matti.parkkonen@pp2.inet.fi
Lauri Poropudas, lauri.poropudas@pp.inet.fi
Jukka Kivistö, jukkaikivisto@gmail.com
Seppo Tossavainen, seppo.tossavainen@suomi24.fi
Asko Tyvelä, tyvela@kolumbus.fi

Aineistopäivät numero 3/2016 viimeistään 4.8. ja nro 4/2016 viimeistään 10.11.

Painopaikka Hämeenlinnan OffsetKolmio Oy

Taitto Lauri Poropudas lauri.poropudas@pp.inet.fi

Osoitteenmuutokset: Varstatie 28, 13500 Hämeenlinna tai jukka.koljonen@kolumbus.fi

Toimituksella on oikeus toimittaa ja muuttaa kaikkea sille jätettyä aineistoa.

ISSN-L 2242-7759 ISSN 2242-7759

Ilmoitushinnat: takakansi 200 €; sisäkannet 1/1 sivu 160 €, ½ sivua 90 €; muut 1/1 sivu 120 €, ½ sivua 60 €

Kerhojemme keräilijöitä – Kari Salonen

Kari Salonen on yksi niistä tamperelaisista postimerkkeilijöistä, jotka kiertävät lähialueen kerhoissa. Tampereen Filatelistiseuran kokousten lisäksi Kari vierailee Tampereella Pirkan Postimerkkeilijöiden sekä usein Hämeenlinnan ja Valkeakosken kerhoissa. Pirkan kerho oli hänen ensimmäinen kerhonsa, Filatelistiseurassa loppui vuodenvaihteessa hänen 16 vuotta kestänyt puheenjohtajuus, Valkeakoskella hän käy kuuntelemassa Heikki Heinon mielenkiintoisia alustuksia ja Hämeenlinnan käynteihin vetävät pitkälti hyvät huutokaupat. Ja kaikissa tärkeää on yhdessäolo toisten keräilijöiden kanssa.

Tamperelaisten kerhojen lisäksi hän on jäsen Hämeenlinnan ja Turun kerhoissa, Aihefilatelisteissa ja Suomen Vihkokeräilijöissä.

Kari kerää kokomaailmasta luettelotasolla postimerkkejä ja postimerkkivihkoja, Tampereen mustemitätöintejä ja laajasti kaupunkiin liittyviä postikortteja. Aiheista hän kerää ainakin Nobel-kirjailijoita ja lisäksi automaattimerkkejä ja framojakin.

Suomen merkeistä Kari Salonen kerää käyttösarjoja myös kulkeneina kohteina ajatuksella, että merkki olisi lähetyksellä vain julkaisutarkoituksensa mukaisesti – siis esimerkiksi koti- ja ulkomaan kortti- ja kirjetaksaan tarkoitettujen merkittävien kyseisillä lähetyksillä. Tätä keräilyä hän sanoo hauskaksi ja monipuoliseksi, se opettaa myös taksatietoutta.

Tamperelainen Kari Salonen työskenteli 1970- ja 1980-luvuilla Helsingissä ja palasi Tampereelle korkeakouluun rakennusopin professoriksi arkkitehtuurin laitokselle 1988. Paluumuutossa heräsi kiinnostus kaupungin historiaan ja Tampere-keräily. Tosin Karin keräily oli alkanut Tampereella jo 1950-luvun puolivälissä. Oppikoulussa keräilykaverina oli muiden muassa Reijo Siltanen. 1960-luvun alussa perustettiin Tampereen Lyse-

Kari Salonen on ollut puheenjohtaja koulun postimerkkikerhon (1962) lisäksi Tampereen Filatelistiseurassa (2000–15). Hän on erityisen innostunut Tampereesta, sen historiasta ja keräilystä, mutta myös postimerkkivihkoista, automaattimerkeistä ja perinteisestä keräilystä kokomaailmallasella.

oon postimerkkikerho, jonka puheenjohtajaksi Kari valittiin syksyllä 1962, Reijo toimi sihteerinä.

Merkkejä saatiin muun muassa vaihtamalla ulkomailta, Karillakin oli useita vaihtokavereita. Vaihtamalla syntyivät hyvät Pohjoismaiden, Viron ja Länsi-Saksan kokoelmat. Vaikka vaihtotoiminta väheni työn ja perheen viedessä osan ajasta, ei se lakannut. Vaihtamalla Kari kokosi muun muassa hyvät Hollannin ja Ruotsin vihkokokoelmat. Nuoren perheen asuntoa varten piti myydä osa kokoelmista, esimerkiksi parhaat palat Suomikokoelmasta.

Oppi pesemällä

Postimerkkeihin Kari Salonen tutustui kunnolla niitä pestessään. Pesukaveri-

na oli usein Siltasen Reijo, myöhemmin joskus nuorikkokin. Jo pikkupoikina Kari ja Reijo pesivät meklari Uuno Janssonin massaa satoja kiloja.

Palkkioksi he saivat paljon oppia, mutta myös merkkejä ja leimoja, kuten postipysäkki- ja numeroleimoja. Suurten massaerien käsittely oli hyvää oppia. Se opetti nopeutta, tarkkuutta, havaintokykyä ja tuntemaan merkit jo pienestä yksityiskohdasta. Oli pakko, kun oli pesun jälkeen kerralla lajiteltavana jopa 10.000 merkkiä.

Myöhemmin syntyneen vihko- ja automaattimerkkien keräilyn innosta kertoo se, että Salosen perheen lomamatkat saatettiin piirtää kartalle postimerkki- ja lipukeautomaattien mukaan. Jos samassa paikassa oli kaksi automaattia, oli Kaija-vaimon

Kari Salosen uusi kokoelma on 'Tampere vuonna 1918'. Vuoden 1918 tapahtumat alkoivat kehittyä jo 1905 suurlakon aikoihin, jolloin muodostuivat ensimmäiset järjestyskaartit, kuten harvinaisesta venäläisessä kaksoiskortista ilmenee. Kokoelma sai pohjoismaisessa NORDIA 2016 -näyttelyssä Jyväskylässä suuren vermeilin.

Sotien osapuolien tunnuksivat 1918 sisällissodassa minimissään valkoinen ja punainen käsivarsinauha. Suojeluskuntalaista kuvaava melko harvinainen kortti on ilmeisesti tehty maalauksesta, naispunakaartilaisia kuvaava piirretty kortti on hyvin harvinainen. Viime mainittu on lähetetty Suomesta Ruotsiin marraskuussa 1918.

tehtävä syöttää toiseen koneeseen 10-pennisiä ja Kari itse otti haltuunsa toisen automaatin.

Erikoisuudet piti löytää itse, oli siis mentävä automaatille. Tai kun tieto automaatista saapui, oli lähdet-

tävä liikkeelle heti. Kari tulosti ATM-merkkejä kaikista automaateista, 10 pennin arvoja ja ns. taksasarjoja, ja teki niistä täydellisiä satsseja. 10 pennin sarjoja Kari saattoi myydä Saksaan 50 D-markalla – lähes 30-kertaisella voitolla. Taksasarjojen osalla kate oli ”vain” noin viisinkertainen.

- Automaattimerkit ovat olleet parasta bisnestä, mutta vaati se työtäkin, Kari sanoo.

Näyttelyfilateliaan Kari tuli mukaan oman kerhon Tamfilan 2009 -näyttelyssä Tampereen postikorttien ja musteristausten sekä Nobel-kirjailijoista kertovalla aihefilatelisellä kokoelmilla. Sitten hän oli mukana kansallisessa Savofila 2013 -näyttelyssä ja viimeksi pohjoismaisessa NORDIA-näyttelyssä Jyväskylässä 'Tampere vuonna 1918' -postikortti- ja Tampereen musteristauskokoelmalla.

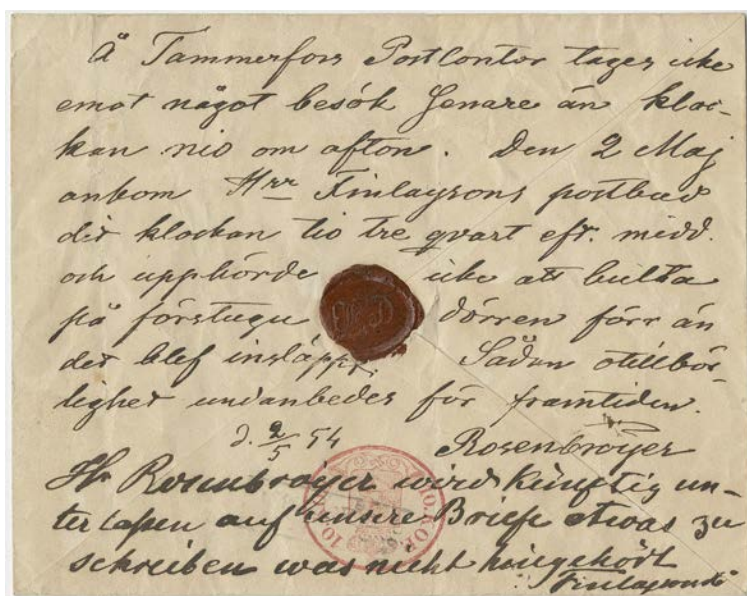
Tampere-keräilyä

Paluu Tampereelle 1988 innosti Karia tutustumaan vanhaan kotikaupunkiinsa, aluksi kirjojen avulla ja tutkimalla kaupungin jugend-rakennuksia. Hän alkoi laittaa talteen taloihin liittyviä postikortteja ja kohta myös Tampereesta ennen toista maailmansotaa kertovia kortteja. Karin varhaisin Tampere-kortti on leimattu vuonna 1895.

Kari ottaa talteen kaikki saman kuvan variaatiot: eri kustantajat, erilaiset tekstit (kielet, tekstivaihtelut, ilman tekstejä) ja eri värivariantit. Sata vuotta sitten samaa kuvaa saattoivat käyttää eri julkaisijat eri maissa.

Kortit Kari halua mieluiten saada kulkeneina. Hän iloitsee, kun kortilla on viestejä. Korttien tekstit antavat ainakin puolet korttikeräilyn ilosta.

Keskeinen osa Karin Tamperekeräilyä on kaupungin postin merkkien mitätöinnit musteristauksin. Tampereen ristauksena tunnetaan kaksoisristi, mutta muitakin on, kuten tavallinen risti. Tässä kokoelmassa on soikiomerkkejä ja isohampaisia. Merkkien laatu ei ole tärkeintä, hän kerää mustemitätönteinä, niinpä

Nils Adolf Rosenbröjer toimi postimestarina 18.1.1842–13.5.1862. Mielenkiintoinen kirje hänen kaudeltaan kertoo postimestarin asemasta ja työstä 1850-luvulla. Rosenbröjer kirjoitti ruotsiksi ”Tampereen postikonttorissa ei oteta vastaan yhtään kävijää myöhemmin kuin kello yhdeksän illalla. Toukokuun toisena saapui herrojen Finlayson postilähetti sinne varttia vaille yksitoista jälkeen puolenpäivän eikä lakannut kolkuttamasta eteisovea ennen kuin hänet päästettiin sisään. Tuollaista sopimattomuutta pyydetään välttämään vastaisuudessa. 2/5 54 Rosenbröjer”. Vastauksena Finlaysonilta vastattiin saksaksi ”Herra Rosenbröjer jättäköön vastedes kirjoittamatta meidän kirjeisimme mitään mikä ei niihin kuulu.”

mukana on myös pyöreäksi leikattuja merkkejä – posteissa leikattuina ne ovat aitoa käyttöä.

Lisäksi Kari kerää Tampereen yksityismerkkejä ja Majlundin väärenteitä. Työmies Majlund väärensi mallin 1901 merkkejä ja myi niitä 1904 Hämeessä. Hän jäi kiinni Mesukylässä.

Filatelipuolella Salosen Tamperekeräilyyn kuuluu myös Tampereen

sensuurileimat, jota hän pitää aika mukavana kokoelmana. Yksi Tampere-keräilyn aihe on yritysten firma-kuoret.

16 vuotta puheenjohtaja

Koulun postimerkkikerhon jälkeen ja Reijo Siltanen liittyivät aikuisten kerhoon, Pirkan Postimerkkeilijöihin. Tampereen Filatelistiseura oli 1960-luvulla herraklubi. Sen kyn-

Tampereen musteristauksista, 5 kopeekan ovaalimerkkien pari leikkeellä 10 APR. 1859. Vasen merkki on varustettu Rosenbröjerin vakiintuneella kaksoisristauksella. Saattaa olla niin, että toinen merkki on jäänyt postimestarilta epähuomiossa mitätöimättä ja niin se on mitätöity vasta tulopaikkakunnalla.

10 ja 5 kopeekan merkit kirjoitetulla kynämitätöinnillä. Rosenbröjerin loppuaikaan tai postimestarien vaihdokseen sijoittuvat varsin harvinaiset kirjoittamalla ja alleviivaamalla tehdyt ”Tfors” ja ”Tammerfors” -mitätöinnit. ”Tfors” voi esiintyä vinoon, pystysuoraan tai lähes vaakasuoraan kirjoitettuna, ”Tammerfors” vaakasuorassa ilmeisesti vain ryhmällä. Myös joku muu apulainen on voinut tehdä nämä poikkeukselliset mitätöinnit. Kokokohteet ovat äärimmäisen harvinaisia.

nys oli liian korkea työläisperheiden nuorille. Pirkassa meno oli leppoisaa ja hauskaa, ja huutokaupassa hyvää tavaraa.

Helsingissä Kari oli liittynyt ensin Suomen Filatelistiseuraan, sitten tuli Vihkokeräjiin heti kun se perustettiin 1978 – vihkokeräilyyn hän jäi heti koukkuun. Tampereen Filatelistiseuraan Kari liittyi 1988, siellä hänestä tuli heti rahastonhoitaja. Aimo Viitosen luopuessa seuran puheenjohtajuudesta otti Karin pestin vuoden 2000 alussa. Puheenjohtajana hän toimi vuoden 2015 loppuun asti, jolloin vuorostaan aloitti Juha Valtonen.

Puheenjohtajavuosia Kari pitää antoisina, toki alkuun aika vaativina. Antoisinta siinä oli lukuisiin uusiin ihmisiin tutustuminen, mitä ei olisi tapahtunut ilman puheenjohtajuutta.

Kohta 60 vuotta kestänyt Tampere–Turku-yhteistyö on Karin mukaan

ollut kerhoelämää piristävää, siinä on tutustuttu myös keräilijöiden puolisoihin. Yhteistyö on virinnyt muidenkin kerhojen kanssa, esimerkiksi Hämeenlinnasta on tullut monen tamperelaisen toinen kerho ja muutama hämeenlinnalainen vierailee Tampereella.

22.6.1865 leimatut merkit on lisäksi varustettu erittäin pak-sulla kaksoisristauksella.

Lahtelaiset vierailulla

Lahtelaiset olivat vierailulla Hämeenlinnan kerhoillassa 12.4.2016. Kerhoillassa oli mukana 80 henkeä, joista lahtelaisia oli 20. Illan esitelmöitsijä Kai Varsio kertoi esitelmässään mielenkiintoisesti väätsökirjansa 'Postimerkit merisotataidon dokumentteina' symystä filatelistin näkökulmasta. TL

KESÄN TAPAHTUMAT

- 4.5.2016**
YHDEN YÖN JUTTU
- 14.-15.5.2016**
PIENOISJUNATREFFIT
- 4.6.2016**
MUSEON KESÄKAUDEN AVAJAISET
- 9.7.2016**
FERGUSON-PÄIVÄ
- 22.7.2016**
LEENAN PÄIVÄ
- 30.7.2016**
HYVINKÄÄ-PÄIVÄ
- 7.8.2016**
RAUTATIEMUSEOPÄIVÄ

LUE LISÄÄ
rautatiemuseo.fi

Hyvinkääkatu 9
05800 Hyvinkää

**SUOMEN
RAUTATIE
MUSEO**

Näyttävä NORDIA 2016 Jyväskylässä

Keski-Suomen Filatelistiseura kumppaneineen järjesti monipuolisen NORDIA 2016 -postimerkinäyttelyn Jyväskylän Paviljongissa 8.–10.4.2016. Viikonloppuna vieraat pääsivät tutustumaan myös muihin messutapahtumiin. Näiden vieraat puolestaan saattoivat ääneen ihmetellä, että joku kerää vielä postimerkkejä. Näyttelytoimikunta sai pystyyn lähes tavoittelemansa kehysmäärän. Osa kehyksistä oli varustettu sivujen kiinnittämistä helpottavilla liuskatelineillä, joista riitti arvioitavaa. Valaistus oli hyvä paitsi yhdessä kehysrivissä vasten mustaa verhoa. Tietysti oma kokoelmani oli siinä. Vaikutti siltä, että osa vieraista hyvin viihtyi Jyväskylän palveluista nauttien.

Kauppiaita oli aika monipuolisesti varioivine hintapyyntöineen. Silti täytyy todeta se tosiasia, että paras tavara menee huutokauppoihin. Sunnuntaina AB Philea järjesti paikalla huutokaupan. Järjestäjät ja huudot voittaneet vaikuttivat tyytyväisiltä.

Kokoelmissa oli paljon katsottavaa. Osa luokista oli kokoelmien määrällä mitattuna suosittuja, osa vähemmän. Tuomarointi herätti luonnollisesti porinaa. Aika paljon oli kansainvälistä asiantuntemusta haalittu omien

Riihimäen NORDIA-mitalistit vasemmalta Reijo Tanner, Heikki Virtanen, Kari Lindholm ja Markku Koivuniemi, kuva Seppo Karuvaara.

tuomareiden tilalle. Kerho- ja kansallisesta tasosta siirtyminen kansainväliselle tasolle vaatii kielivalintaa, loistavan tarinan kehitystä, huolellista tutkimusta, sopivan laajaa tekstitystä, mielellään omia sivupainatuksia sivukohtaisiin otsikoin. Ilman taloudellista panostusta tai perintöä ei korkealle pääse.

Normaalinäköinenkään ei tekstejä erota kehyksen ylä- ja alalaidoilta. Kokoelmat tehdään käytännössä

miellyttämään tuomareiden silmiä eikä niinkään vähäistä yleisöä varten. Kun säännöt ja ohjeet aika tiuhaan muuttuvat, vaatii kokoelman pitämisen näyttelykelpoisena paljon aikaa ja vaivaa. Aloittelevan näyttelyyn aikovan on valmistauduttava aika vaativaan montteeraustyöhön ja alituisiin parannuksiin. Se vie aikaa ja varoja sekä edellyttää hyvää tietokoneen ohjelmahallintaa.

Oma innostukseni alkaa tässä iässä

Tavastforum-kerhojen yhteiskuljetuksessa näyttelyyn osallistuneita.

hiipua, kun tuntuu olevan yhä enemmän muita tehtäviä ja velvollisuuksia. Kaiken värisiä mitaleita on kertynyt pari laatikollista eikä niillä ole juuri muuta kuin muistoarvo. No, harrasteena tämä on tuonut joukon uusia tuttuja, tavattomasti tietoa ja parantanut kielitaitoa. Ehkä se on varjellut huonommalta ajankäytöltä. Seuraan mielenkiinnolla filatelian tulevaisuutta, joukkomme vanhenemista ja jäsenmaksujen korotuksia. Näyttelytoimintaa pitää ainakin kerhotasolla mietiskellä perusteellisesti. Osallistumiskynnystä pitää yrittää alentaa ja viedä näyttelyt sinne, missä on myös tavallisia ihmisiä.

Pauli Ihämäki

Hulpea mitalisaalis Riksuun

Riihimäen Postimerkkeilijöistä osallistui NORDIA 2016 -näyttelyyn kokoelmillaan neljän hengen iskuryhmä: Heikki Virtanen (kulta), Markku Koivuniemi (kulta), Kari Lindholm (suuri hopea) ja Reijo Tanner (suuri hopea).

NORDIA 2016 oli kovatasoinen näyttely, pienen riihimäkeläiskerhon mitalisaaliskin yltää huipputason luokkaan. Kerhomme iskuryhmä on mitalinsa ansainnut, suuret onnittelut mitalisteille!

Reijo Myller

Markku Koivuniemen kokoelmasta pystysuunnan molemminpuoleinen kaksoishammaste, merkki kuului aikoinaan A. Fabergén kokoelmaan.

Näyttelyissä tavataan tuttuja ja solmitaan uusia tuttavuuksia, kuvassa toki tapaavat vanhat tutut, Esa Kärkas ja Reijo Siltanen sekä selin oleva Risto Jämsä.

Kerhojemme palkitut

Alla on Tavastforum-kerhojen jäsenten tulokset NORDIA 2016 -näyttelystä. Mutta ensin kerrotaan näyttelyn suurten palkintojen saajat.

GP Toivakka Erkki, Finland 1856–1875 + SilverPostiljonen -kiertopalkinto

GP National Hannu Kauppi, Finland, M-1930 Definitive Series

GP Nordique Tom Lauridsen, Danmarks og DWI's tofarvede frimaerker

GP International Jan-Olof Ljungh, From NDP to UPU. Letters sent to Overseas Destinations 1868-1875 (Pohjois-Saksan postiliitosta UPU:un).

Tuomariston luokka

Elo Hannu, Suomen väärenteitä, tekeleitä ja leimauksia

Muhonen Ari, Mail of the Red Guards area, Finland, spring 1918

Perinteinen filatelia

Markku Koivuniemi, Suomi, 1901 ja 1911kotkamalli, kulta 90 p. + kp materiaalista

Olli Marcus, Helsinki Citypost 1866–1891, kulta 90 p.

Kari Lindholm, Suomalaiset suojarahitteen, suuri hopea 78 p.

Postihistoria

Talvio Seppo, North Atlantic Mail Rates from Sail to Steam until UPU, kulta 93 p.

Reijo Tanner, I maailmansodan Suomen sensuuriposti, suuri hopea 78 p.

Yhden kehyksen kokoelmat

Salonen Kari, Postmasters' Pen Cancellations on Issues 1856 and 1860 in Tampere, 76 p.

Aihefilatelia

Salonen Kari, Battle of Tampere 1918, suuri vermeil 86 p.

Ihämäki Pauli, 100 Years Scouting in Europe, hopea 72 p.

Avoin filatelia

Heikki Virtanen, Suomen presidentit, kulta 92 p. + kp käsittelystä

yhden kehyksen kokoelmat

Salonen Seppo, Janakkala – my home region, 76 p.

StampForum 2016 Messukeskuksessa 27.–30.10.2016

Tänä vuonna Postimerkkimessujen yhteydessä järjestettävä StampForum-näyttely on Tavastforum-kerhojen vastuulla. Näytteille Messukeskukseen pitäisi saada 70–80 kehyksen näyttelykokonaisuus. Mukaan pääsee alueemme kerhojen jäsen.

Näyttely kootaan yhden tai kahden kehyksen laajuisista kokoelmista, siis 16 tai 32 lehteä. Kokoelman aihe on vapaa. Näyttelyn työnimenä on tällä hetkellä "Tavastforumilaisten kotiseutu ja elämä". Sen otsikon alle mahtuu mitä vain. Pari esimerkkiä: joku nauttii elokuvista, lopputulos on kokoelma eräästä näyttelijästä tai joku on innostunut pitseistä, nypläyksestä syntyy kokoelma. Toisin sanoen antakaa mielikuvituksenne ja kiinnostuksenne kohteiden siivittää rakenteluunne. Mitkään näyttelysäännöt eivät nyt sido ketään.

Kevään aikana kerhoilloissa kerätään tietoa halukkaiden kokoelmista.

StampForum-näyttelyn luettelon kansiviime vuodelta.

Takaraja ilmoittautumiselle on 9.8., jolloin on Hämeenlinnan kesäkokous.

Tavoitteena ei ole perinteinen pieni postimerkinäyttely. Näyttelypaikalla liikkuu neljän päivän aikana lähes

satatuhatta ihmistä ja heitä pitää houkutella katsomaan, mitä postimerkkimessuilla on nähtävissä. Siksi ajatuksena on se, että kokoelmat olisivat helposti katsottavia, ymmärrettäviä ja aiheeltaan ja "habitukseltaan" houkuttelevan näköisiä – propagandaa filateliasta ja sen "lievealueista".

Näyttelyn valmistelutyötä vetää Filatelistiliiton puolelta Petteri Hannula. Kerhojen vastuhenkilöinä ja kokoelmien kerääjinä toimivat Jukka Kivistö Forssa, Anssi Forsblom Hyvinkää, Reijo Siltanen Janakkala, Kari Lindholm Riihimäki, Pauli Karjalainen Toijala, Heikki Heino Valkeakoski ja Timo Lilja Hämeenlinna.

Liitto perii myös kehysmaksun, jonka suuruus ei vielä ole tiedossa. Alkuperäinen hinta oli 40 euroa kehyseltä, mutta hintaa on luvattu tarkastella uudelleen. Mietimme myös, miten kehysmaksun maksamista voitaisiin tukea. TL

PhilaBid-huutokauppojen sivustot

PhilaBid-sivustoista on nopeasti muodostunut vahva keräilijöiden hankintafoorumi. Sivustoilta löytyy tällä hetkellä kolmelta suomalaiselta huutokaupanpitäjältä. Tuoreimpina Järvenpään Filateliapalvelu ja Forssan kerhon Huutokortti. Mukana lienevät kaikki nettihuutokauppoja pitävät postimerkkiliikkeet ja -kerhot Peltosta ja Suomen Filateliapalvelua lukuun ottamatta. Lisäksi joukossa on yksi osakekirja- ja numismaattihuutokauppa.

Huutokauppasivuston etusivu löytyy osoitteesta <http://www.philabid.fi> tai <http://www.philabid.fi/index.php>. Sivulla on jokaisesta huutokaupasta "ikoni", jossa on liikennevalot, jotka kertovat, onko huutokauppa menossa, aukeamassa tai ei ilmoitettu ajankohdasta vielä.

Tässä palvelussa ovat mukana Huutokortti, Merkki-Albert, HTO, Järvenpään Filateliapalvelu, Sinetti-

Posti, Kouvolan Postimerkkikerho, Lahden Postimerkkikerho, Suomen Postimerkkilehti, Vaasan Filatelistit, Osakekirja, Nokian Postimerkkeilijät, Pirkan Postimerkkeilijät ja Suomen Numismaattinen Yhdistys.

Parhailta järjestäjillä on huutokauppassaan kuva tai useampia jokais-

ta myytävästä kohteesta. Kohteet on järjestetty pääsääntöisesti hyvin ja tarjoaminen on yksinkertaista. Keräilijän kannalta kerhojen huutokaupat ovat kiehtovimpia ainakin sikäli, ettei ostaja joudu maksamaan huutorahaa lainkaan. Ellet tunne vielä sivustoja, kannattaa käydä selailemassa. TL

Filatelistiliiton liittokokous Jyväskylässä 9.4.2016

Filatelistiliiton liittokokous 9.4. aloitettiin tavan mukaan puolentoista tunnin vapaalla keskustelutilaisuudella liitosta ja sen tilasta, muun muassa taloudesta ja jäsenmäärän kehityksestä. Talous saadaan tasapainotettua tällä hetkellä Filatelian edistämistyön avulla. Filatelisti on ylivoimaisesti liiton suurin menoerä. Todettiin, että sen kanssa on pakko tehdä jotakin. Kuluja on saatava alas. Olisiko mahdollista siirtää painamista Suomenlahden eteläpuolelle tai vähentää ilmestymiskertoja. Liiton hallitus ja FINLANDIA 88 -organisaatio ovat sitoutuneet kehittämään Filatelista. Kuulemieni epämääräisten huhujen perusteella vaikuttaa siltä, että asian eteenpäin vieminen lienee Esa Kärkäksen hanskassa.

Liitolla on menossa jäsenhankintakampanja. Sen varaan ei voi laskea kovin paljoa. Aktiivisimmat kerhojen jäsenet ovat yleensä myös liiton jäseniä ja heidän ulkopuoleltaan on jokseenkin vaikea saada taivuteltua kerholaisia jäseniksi. Filatelistin vetovoiman lisääminen kasvattaisi todennäköisesti jäsentenkin määrää. Sen sijaan se, että jäsenistön määrä vähenisi siksi, että kerholaisia kuolee enemmän, kuin uusia liittyy, ei ole koko totuus. Ainakaan Tavastforum-kerhoissa tämä ei päde. Esimerkiksi Hämeenlinnassa saamme joka vuosi uusia jäseniä enemmän kuin kuole-

man kautta menetämme.

Postimerkin päivän tulevaisuuttakin mietittiin. Sen tarina voi päättyä, sillä päivään osallistuvien kerhojen määrä vähenee koko ajan, ja Postin organisaation asennetta ihmetellään maakunnissa. Kerhoissa odotetaan liiton olevan yhteydessä Postin johtoon ja selvittävän tilanteen, jotta tiedetään sen intressit. Monilla kerhoilla on jo omia suunnitelmia Postimerkin päivän viettämisestä. Yksi malli on luoda sen tilalle esimerkiksi Kerätään-tapahtuma tai siirtää se kauppakeskuksiin tai sinne, missä ihmisiä paljon liikkuu. Päivän ajankohta herätti ristiriitaisia ajatuksia. Esiin nousi myös se, että postcrossarit ovat saaneet pari vuotta sitten omia postimerkkejä ja hyvin tilaa Postisessa. Kaikki tämä siksi, että he ovat olleet aktiivisesti yhteydessä Postin ylimpään johtoon. Suostuisiko Posti antamaan tilaa Postisessa Finlandia 2017 -mainoksille tai painaisi pari aitoa postimerkkiäkin meidän kunniamme tai muistoksi?!

StampForum-näyttelyn tilannetta selvitettiin vielä muutamalla sanalla ja Finlandia 2017 -organisaation taholta viestittiin, että Tampere-talon tapahtuma tulee ensi vuonna olemaan maailman suurin postimerkinäyttely.

Varsinainen liittokokous sujui päätösin nuijaa naputtaen vailla kommentteja ja keskusteluja. Jäsenmaksuista syntyi odotetusti kädenvääntöä. Liit-

tojäsenmaksun korotus 55 eurosta 60 euroon hyväksyttiin yksimielisesti. Sen sijaan kerhojäsenmaksun korotus kutakin jäsentä kohti kolmesta eurosta viiteen euroon torjuttiin äänestyksessä.

Filatelistiliiton puheenjohtajaksi valittiin edelleen Klaus Juvas. Hallituksen erovuoroisista jäsenistä Marcus Olli valittiin uudelleen ja jatkosta kieltäytyneiden Petteri Hannulan sekä Tuomas Juvosen tilalle valittiin nuoret kerhojensa puheenjohtajat Jouni Hynynen Lahdesta ja Mikael Collan Salosta.

On kummallista, miten vaikeata on järjestää selkeää opastusta ulkoonäyttelypaikalle. Toinen kummallinen juttu on näyttelystä toiseen on niin pienen fontin käyttäminen nimikylteissä ja kehysnumeroissa, ettei niistä saa selvää. Miksei ensimmäisen kehyksen ensimmäistä kokoelmasivun paikkaa voida varata kokoelman infokyltille, jolloin siitä saataisiin selkeä ja helposti luettava. Ikävä kyllä kehysrivien päissä ei ollut tietoa rivien kehysnumeroinnista puhumattakaan, että kehysmeren keskellä olisi ollut kylttejä siitä, missä kunkin luokan kokoelmat sijaitsivat. Toivottavasti FINLANDIA-näyttelyssä ei näitä puutteita ensi vuonna ole.

Timo Lilja

Muistamisia

Hämeenlinnan Postimerkkikerhossa muistettiin Markku Koivuniemeä 60-vuotispäivän ja Pentti Virtaa hänen 75-vuotispäivän johdosta.

Hyvinkään parantola

Hyvinkään Parantola eli kuten parempi väki sitä kutsui, Hyvinge Sanatorium, oli Hyvinkäällä vuosina 1896–1939 toiminut Suomen ensimmäinen ympärivuotinen muille kuin keuhkotautisille tarkoitettu lepo- ja toipumispaikka.

Hyvinkään parantola toi aikanaan kansainvälisiä tuulahduksia pienen tehdasyhdyskunnan arkeen. Se jätti jälkensä myös Hyvinkään nimitykseen. Kaupungista löytyy Parantolan kaupunginosa ja Parantolankatu sekä lääkäreihin viittaavat Hagelstaminpolku, Runeberginkatu ja Sandelininkatu.

Parantolahanke käynnistyi amerikkalaisista hoitotoideoista kiinnostuneen tohtori Jarl Hagelstamin aloitteesta vuonna 1895. Hän innosti mukaan helsinkiläisiä lääkäreitä, ja 23. helmikuuta 1896 perustettiin Aktiebolaget Hyvinge Sanatorium. Johtokuntaan valittiin filosofian tohtori August Ramsay ja lääketieteen tohtorit Axel Holmberg, Jarl Hagelstam, ja Johan Wilhelm Runeberg (isä J.L. Runeberg) sekä tohtori Oskar Heikel. Hagelstam valittiin toimitusjohtajaksi ja nimettiin myöhemmin parantolan ylilääkäriksi. Parantolan sijoituspaikaksi valikoitui Hyvinkää, koska se oli tunnettu suotuisasta mantereisesta ilmastostaan ja sijaitsi pääradan varrella.

Parantola osti Erkyllän kartanolta kuuden hehtaarin tontin keskeltä mäntymetsää noin puoli kilometriä Hyvinkään rautatieasemalta koilliseen. Alue sijaitsi 120–130 metriä merenpinnan yläpuolella, ja se oli suojassa kovilta tuuilta ja sumulta. Hiekkapohjainen mäntykangas imi kosteutta ja sai ilman tuntumaan kuivalta ja helpolta hengittää.

Parantolan rakennuksia suunnitteli arkkitehti Magnus Schjerfbeck, joka suunnitteli Vita Villan ja toisen vastaavan rakennuksen. Näissä oli yhteensä 20 potilashuonetta. Lisäksi rakennettiin arkkitehti Karl Hård af Segerstadin suunnittelema talousrakennus,

Arkkitehti Lars Sonckin vuonna 1906 suunnittelema parantolarakennus Hyvinkäällä. Hyvinkääläisen taiteilijan Erkki Saarikurun piirros, v. 2001. Matti Lehdon kokoelmista.

Vita Villan (Valkoinen huvila), arkkitehti Magnus Schjerfbeckin piirtämä puuhuvila Hyvinkään parantolan perustamisvuodelta 1896. 1910 rakennuksia peruskorjattiin ja ne maalattiin sinisiksi. Monenlaisen käytön jälkeen rakennus siirtyi kaupungilta yksityishenkilölle ja perusteellisen kunnostuksen jälkeen on nykyisin asuinkäytössä. Kulkematon kortti.

jossa sijaitsi parantolan ensimmäinen kylpylä. Schjerfbeck ja af Segerstad olivat aikansa tunnetuimpia arkkitehteja.

Suurempi huvila myytiin vuonna 1918 Yhdistyneille Villatehtaille ja siirrettiin radan varteen naistyöntekijöiden asunnoksi. Uuden käyttötarkoituksensa mukaan Impilinnaksi nimetty rakennus purettiin 1960-luvulla.

Luonnontilainen puisto puhdistettiin vähitellen. Valtion Rautateiden hyvinkääläinen ylipuutarhuri Wilhelm Nykopp (1863–1934) laati puutarhasuunnitelman, jonka mukaan tehtiin kävelyteitä, istutettiin puita ja raivattiin tilaa pelikentälle. Kesäisin puistossa pelattiin tennistä, ja miehille ja naisille oli omat aidatut alueensa ilmakylyjä varten. Talvella alueella

Arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema uusi parantolarakennus, yksitorninen valkoinen kivilinna, otettiin käyttöön huhtikuussa vuonna 1906. Kaksi- ja puolikerroksinen rakennus on tyyliltään jugendia, ja siinä oli 24 potilashuonetta ja kylpylaitos. Blonda lähettänyt pääsiäisterveiset Nils Boklundille Grankullaan 15.IV.14.

Vuoden 1917 laajennuksessa kivilinnan koko kasvoi reilusti kaksinkertaiseksi, ja siitä tuli symmetrisesti kaksitorninen. Uudistuneessa parantolassa potilashuoneita oli kaikkiaan 119 ja vuodepaikkoja 150. Puuhuviloitakin laajennettiin 1910-luvulla lisäämällä katonharjoja, parvekkeita ja potilashuoneita. Samalla ne maalattiin siniseksi. Tukholmaan 28.XII.22 lähetetty kortti.

oli luistinrata ja kelkkamäki. Puisto oli aidattu ja suljettu yleisöltä 1910-luvun lopulle asti.

Lars Sonck oli aikansa muotiarkkitehti, joka suunnitteli usean suomalaisen kylpylän: Hyvinkään parantolan

lisäksi Kaunaisten (nyk. Kaunialan Sairaala), Loviisan ja Maarianhaminan kylpylät. Uuden parantolarakennuksen myötä valmistui myös parantolalle oma sähkölaitos, josta jaettiin sähköä muuallekin Hyvinkäälle. (Noihin aikoihin muutettiin myös kotikatun nimi Josefinkadusta Sähkökaduksi, koska johdot kylälle vedettiin ko. reittiä pitkin ja ”Sanatorio” sijaitsee ihan tuossa kivenheiton päässä).

Lars Sonck suunnitteli myös rakennuksen laajennusosat, jotka valmistuivat vuosina 1914 ja 1917. Vuonna 1914 rakennettiin lisää potilashuoneita, parvekkeita ja katolle pystytettiin laaja lepo halli.

Parantolan alueelle rakennettiin 1917 Lars Sonckin suunnittelema alilääkärin asuin- ja vastaanottorakennus, joka kuitenkin jo seuraavana vuonna vuokrattiin ulkopuolisille. Kulkematon, Foto Juhani 1955, Seppo Verhiön kokoelmista.

Henkilökuntaa

Parantolan ensimmäinen ylilääkäri Jarl Hagelstam muutti syksyllä vuonna 1899 Helsinkiin, ja osa ylilääkärille kuuluneesta vastuusta siirtyi alilääkäreille. Vuonna 1900 Hyvinkäälle rautatien lääkäriksi ja parantolan alilääkäriksi saapui tohtori Josef

W Sandelinille tuli paljon postia mm. tämä Tavastehusista 7.XII.03 lähetetty kortti.

Wäinö Sandelin (1871–1940), joka nimitettiin ylilääkäriksi vuonna 1903. Vuonna 1937 parantolan johtavaksi lääkäriksi nimitettiin lääketieteen lisensiaatti Ragnar Lundsten, joka kävi Hyvinkäällä kahdesti viikossa.

Parantolan alilääkäreinä toimivat esimerkiksi J. Silvast, E. Ehrnroth, Artur v. Bonsdorff, Erik Calonius ja Håkan Sandelin (ylilääkäri Sandelinin poika). Ylihoitajia olivat muun muassa Nina Kontinen, Fanny Kavaleff, Gurli Sandelin (ylilääkäri Sandelinin sisar) ja Anna-Marie Baumgartner. Vahtimestari Nils Fredrik Nikander

tunnettiin paikkakunnalla ystävällisenä ja rauhallisena ”parantolan Nikanderina”. Parantolan kirvesmies Theodor Nyman toimi korjaustehtävien lisäksi muun muassa parturina ja autonkuljettajana.

Kokoelmastani, jos nyt niin voi sanoa, löytyy aika monta ylilääkäri Wäinö Sandelinin aviopuoliselle osoitettua postikorttia. Annan isoisähän oli J.L. Runeberg ja ehkäpä siitä syystä ko. aineisto on kiinnostava.

Hoitoja

Hyvinkään parantola oli pääasiallises-

ti lepokoti tai hermo- ja toipilasparantola. Tartuntavaaran vuoksi parantolassa ei hoidettu tuberkuloosipotilaita, tarttuvia tauteja, epilepsiaa eikä mielisairaita. Hoidot määrättyivät kunkin potilaan tarpeiden mukaan – totaalisesta levosta ja eristyksestä täyteen toimintaan. Vettä käytettiin sekä sisäisesti että ulkoisesti ja liikunta seudun mäkisessä maastossa oli merkittävä osa vieraiden päiväohjelmaa.

Läheisellä Härkävehmaanmäellä parantolan vieraat pystyivät nauttimaan alppimaisista elämyksistä, ja puistoaluetta alettiin kutsua Sveitsiksi.

1920-luvun alusta ilmapiiri muuttui viihteellisemmäksi, ja hoitojen ja lepoetkien sijaan keskityttiin enenevässä määrin huvituksiin ja seurusteluun.

Potilaita

Hyvinkään parantolan potilaat olivat yleensä varakkaampaa väkeä. Vieraat olivat lievästi sairaita tai kiivaan elämän rasittamia. Parantolan kukoistuskauti sijoittui vuosiin 1905–1918. Parantola oli niin hyvässä maineessa Venäjällä, etenkin Pietarissa, että paikalliset lääkärit lähettivät potilaansa joko Krimille tai Hyvinkäälle. Hyvinkään parantola oli etenkin ylirasituksesta ja hermojännityksestä kärsivän sivistyneistön suosiossa.

1910-luvulla parantolan asiakkaista

Anna Kovaleff lähetti 23.XII.12 jouluterveiset Konkkan Parantolasta.

jo
si:
se
H
ru
la
A
to
A
sa
H
na
ni
m

m
lä
tu
le
p
to
m
H
Si
Si

U
P:
ta
P:
su
ky
N
P:
ja
tu
3:
”i

jä
na
11
In
ka
la

ki
ta
m
nt
Jy
ja
te

jopa yli 80 prosenttia oli ulkomaalaisia, enimmäkseen venäläisiä. Venäläisestä ylimystöstä ja sivistyneistöstä Hyvinkäällä vierailivat muun muassa ruhtinas Feliks Jusupov ja bassolaulaja Fjodor Shaljapin. Runoilija Anna Ahmatova viipyi Hyvinkään parantolassa kaksi viikkoa syksyllä 1915. Ahmatova kirjoitti runon 'Joka ilta saan häneltä kirjeen' Hyvinkäällä. Hänen vierailunsa muistoksi kivilinnan seinään kiinnitettiin Jan Neimannin ja Filipp Gebnerin suunnittelema muistolaatta vuonna 1992.

Venäjän vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen jälkeen venäläispotilaat katosivat ja parantolasta tuli etenkin helsinkiläisten suosima lepo- ja toipilaspaikka. Hyvinkään parantolassa kävivät lepäämässä ja toipumassa muun muassa Saima Harmaja, Eino Leino, Erkki Melartin, Hjalmar Procopé, Heikki Renvall, Signe Relander, Aino Sibelius, Hugo Simberg ja Ester Toivonen.

Uuden vuoden "ilotulitus" 1939

Parantola muutettiin 14. lokakuuta 1939 Suomen 3. sotasairaalaksi. Parantolan tenniskentälle laitettiin suuri punainen risti osoittamaan, että kyseessä oli sairaala, ja se houkutteli Neuvostoliiton pommikoneet paikalle. Parantolan Kivilinna vaurioitui pahoin ja vuoden 1917 laajennusosa tuhoutui täysin talvisodan pommituksissa 31. joulukuuta 1939, uuden vuoden "ilmotulituksessa".

Parantolan toimintaa ei enää sodan jälkeen jatkettu, ja toukokuussa vuonna 1946 päärakennus, Vita Villan ja 11 700 neliömetrin maa-alue myytiin Invalidisäätiölle. Lisäksi Hyvinkään kaupala pakkolunasti osan parantolan maista puineen ja rakennuksineen.

Invalidisäätiö kunnosti parantolan kivisen päärakennuksen rakennusmestari Heikki Siikosen korjaussuunnitelman mukaan. Samalla jugendrakennuksen ulkonäkö muuttui tuntuvasti. Jyrkkä kattomuoto hävisi, kun kaksi ja puolikerroksisesta rakennuksesta tehtiin kolmikerroksinen. Lisäksi tor-

Kivilinna vaurioitui pahoin ja vuoden 1917 laajennusosa tuhoutui täysin talvisodan pommituksissa 31. joulukuuta 1939. Pertti Virran kokoelmista.

Rakennuksen sisältä löytyy entisiä huonetiloja sekä koristeellisia maalausornameutteja, jotka entisöitiin osittain vuonna 1984. Kortti postitettu 30.VI.06 Imatralle Ingengören R. Schaumanille.

nin katon terävä kartiomuoto tyypistyi.

Aktiebolag Hyvinge Sanatorium lakkautettiin 1950-luvun alussa. Vuonna 1952 parantolarakennus siirtyi Hyvinkään kaupungille ensin sairaalaksi ja vuodesta 1975 alkaen osaksi terveyskeskusta. Pääterveyskeskuksen ulkoseinässä on Terho Sakin vuonna 1990 suunnittelema Hyvinkään parantolan (1906–1939) muistolaatta.

Parantolarakennus on vuodesta 1975 lähtien ollut osa kaupungin terveysasemaa. Vuonna 1983 terveys-

keskusta laajennettiin. Laajennuksen suunnitteli arkkitehtitoimisto Eeva ja Jaakko Paatela. Vita Villan on ollut yksityisomistuksessa 2000-luvun alusta lähtien. Alilääkärin asuin- ja vastaanottorakennuksessa, ns. piparkakkutalossa, on kaupungin päiväkot.

Jos ei erikseen mainittu, niin kohteet ovat omista kokoelmistani.

Tuomo Riekinen

Kuvake- ja levyvirheistä rautatiemerkeillä

Yksi tapa laajentaa omaa filatelian keräilyharrastusta on kuvakevirheiden tutkinen. Alkavalle filatelistille kirjoitetuissa kirjoissa 'Postimerkkeily' (1945) ja 'Postimerkkeilijän käsikirja' (1960) kirjoittaa Kalle Vaarnas kuvakevirheistä ja levyvirheistä (kuvakevirhe = kv, levyvirhe = lv) jakaen ne vakinaisiin ja tilapäisiin levyvirheisiin. Vakinaisia virheitä ovat merkit, jotka on painettu annin kaikissa vastaavissa arkeissa ja samoilla levyillä tai levynosilla. Virheet voivat syntyä vaikkapa kulumisilmiöiden johdosta tai murtumiin johtavista tai-
vutuksista.

Tilapäisiä häiriötekijöitä voivat olla irtonaisen roskan joutuminen paperin ja painolevyn väliin, tai esimerkiksi painovärin tilapäinen paakkuuntuminen.

Virheitä rautatiemerkeissä

Vuonna 1993 ilmestyi Kaj Hellmanin ja Björn-Eric Saarisen uusi luetelo 'Suomen rautatiepakettimerkit'. Ostin kirjan ja siitä alkoi tuo ns. "filatelian reuna-alueisiin kuuluva" keräilyni. Tätä ennen oli jo vuonna 1955 ilmestynyt tunnetun filatelistin ja kerhomme jäsenen, E.A. Hellmanin julkaisema saksankielinen kirja 'Die Eisenbahnmarken Finnlands' (Suomen rautatiemerkit).

E.A. Hellman kirjoittaa kirjassaan, että levyvirheet esiintyvät rautatiemerkeissämme yhtä runsaslukuisina kuin muissakin merkeissämme. "Ne voivat siten olla joko vakiovirheitä, tai laattaa tarttuneen esineen aiheuttamia tilapäisiä väriläikkä. Tähän julkaisuun olen ottanut vain eräitä suurempia, luonteenomaisimpia virheitä. Läheisesti näihin liittyvät myös eräät epämuodostumat, jotka niinkään olen huomionut."

Kiinnostuin aiheesta ja kaivoin esille säiliökirjani. Löysin nuo E.A. Hellmanin kirjassaan mainitsemat virheet ja samalla tuli massasta esiin muitakin

poikkeavuuksia.

Vuonna 1917 ilmestyivät tasavallan ensimmäiset rautatiemerkit 40 penniä, 50 penniä, 60 penniä, 1 markka ja 3 markkaa. Viimemainitussa 3 markan arvossa ovat nuo kirjassa mainitut virheelliset merkit.

Merkeistä on kaksi antia eri hammastuksilla 14 x 14 ja 13 x 13? ja niissä on samat virheet. Nämä merkit tunnistaa parhaiten siipipyörästä, jonka yläpuolella on kruunu.

Vuonna 1918 painettiin uudet merkit hammasteella 14 x 14 edellisten kaltaisina. Mutta nyt olikin kruunu poistettu siipipyörän yläpuolelta ja täytetty viivoituksin. **Kuvakevirheet olivat kuitenkin säilyneet, joten voidaan päätellä, että painotyö on tehty käyttäen aikaisempia (1917) laattoja.**

Kirjan sivuilla on kerrottu saksaksi mainituista virheistä:

Plattenfehler:

- x. runder Fleck im ersten A des Wortes »VALTION-RAUTATIET»
- y. derselbe Buchstabe oben beschädigt
- z. missgebildete Wertziffer

Näyttää siltä, että juuri 3 markan sinisissä merkeissä on runsaimmin virheitä. Kun etsii muista arvoista mahdollisia kuvakevirheitä, ei niitä todellakaan löydy. Vain 1 markan merkeissä löytyi pientä "sanomista". Onko kiire, painovärinlaatu tai muut olosuhteet vaikuttaneet 3 markan merkkien huonoon laatuun?

Varsinkin runsas värisävyjen vaihtelu ja erilaiset vivahdukset ovat tyyppillistä. E.A. Hellman toteaa kirjassaan, että "rautatiemerkeissäkkin esiintyy joskus tapauksia, jolloin väri samassa arkissa tai sen osassa, jopa vierekkäisissä merkeissäkin voi vaihdella tummasta vaaleaan, seurauksena teknillisesti puutteellisesta painatuksesta tai myös väriaineen epätasaisuudesta."

Ohessa vielä muutama esimerkki tutkimastani massasta, useammankin

Abb. 50.

Abb. 51.

x. Pyöreä laikka sanan VALTIONRAUTATIET ensimmäisessä A kirjaimessa, vasemmalla 1917 kruunulla ja oikealla 1918 ilman kruunua.

y. Valkoinen läikkä saman A-kirjaimen yläosassa, vasemmalla 1917 kruunulla ja oikealla 1918 ilman kruunua.

z. Epämuodostunut arvomerkin ”3”, vasemmalla 1917 kruunulla ja oikealla 1918 ilman kruunua.

Sininen täplä yhdistää kirjaimet L ja T sanassa VALTIONRAUTATIIET, vasemmalla 1917 kruunulla ja oikealla 1918 ilman kruunua.

Valkoinen täplä SUOMEN-sanan S-kirjaimen edessä, vasemmalla 1917 kruunulla ja oikealla 1918 ilman kruunua.

muun virheen joukosta, joista alan kirjoissa ei ole mainintaa.

Tutkijalle rautatiemerkit antavatkin osaltaan uutta mukavaa puuhaa ja kiinnostavaa tekemistä.

Matti Parkkonen

Virhe 1 markan merkeistä. Merkin oikeassa yläreunassa oleva makaava-S on saanut täplän. Päällimmäisenä on vuoden 1918 merkki ilman kruunua. Alimmaisena 1917 kruunulla.

SUOMEN U-kirjaimen yläpuolella valkoinen pilkku.

Valkoinen hiusviiva vinosti ylhäältä alas SUOMEN M-kirjaimen ja siipipyörän yli.

Havaintoja omakuvamerkkien turvapainanteita

Tutkiskelin tässä päivänä muutamana omakuvamerkkejä UV-valolla. Niissä näyttää olevan kaikenlaisia turvapainanteita tai -merkintöjä, jotka näkyvät vain UV-valossa. Ohessa muutama kuva malliksi.

Reijo Myller

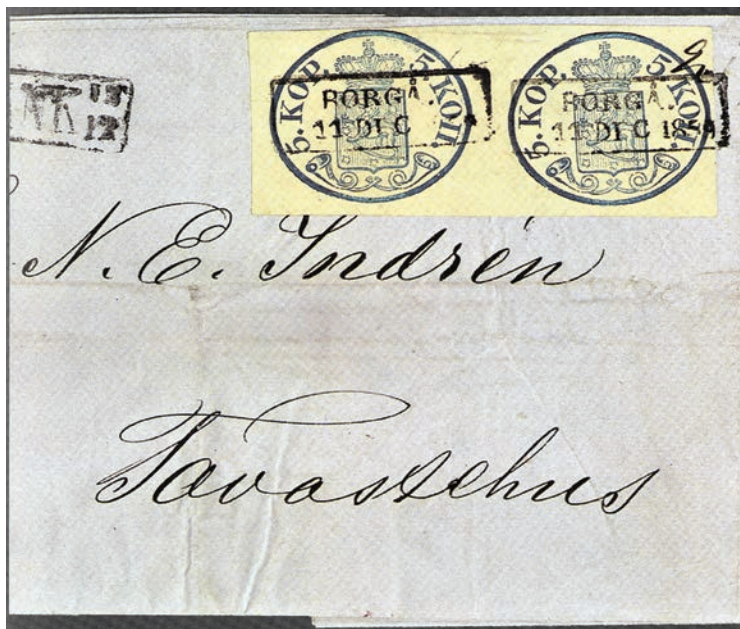
Soikiomerkkikuori N.D. Indrénille

Oheisessa kuvassa nähdään ovaalikirjeen osa Nils Daniel Indrénille Hämeenlinnaan (Tavastehus). Se on ilmeisesti joulukuulta 1859. Kuori oli myynnissä muun muassa Fritz Frein huutokaupassa Corinphilalla huhtikuussa 1978.

Kuoren vastaanottaja oli kauppias-ravintoloitsija Nils Emil Indrén. Hämeenlinnan historian mukaan hän ei ollut mitenkään menestyvä ammattissaan, ainakaan verotettavien tulojen osalta. Korkeimmin verotetun kauppias J. F. Lönnholtz äyrimäärä oli 1850-luvulla 35, seuraavaksi suurimmat kauppiaiden äyrimäärät olivat 25 ja 22 veroäyrin, kun Indrénille kertyi 12 veroäyriä.

N.D. Indrén syntyi 12.12.1833 Turussa ja kuoli 1891, ilmeisesti Hämeenlinnassa. Hänen vaimonsa oli Emilie Wilhelmina Ahlbom, lapsia heille siunaantui kaksi tytärtä ja yksi poika.

Indrénien poika Allan Gustaf Rafa-

el (s. 1864) pääsi opintielle opiskellen Helsingin yliopistossa. Hänestä tuli Hangon postimestari, sittemmin pos-

tikonttorin hoitaja vuosiksi 1900–31. Hän kuoli Hangossa 10.10.1931.

Pääsiäislauantai 2016 Forsassa

Forssassa vietettiin perinteisesti pääsiäislauantain keräilytapahtumaa - nyt jo 26. kerran. Perinteistä olivat myös järjestelytalkoot perjantaina. Ensimmäisillä kauppiailakin on tapana tulla laittamaan pöytänsä kuntoon samana iltana. Kauppiaille oli saatu myös enemmän tilaa. Kerhon ensimmäisen huutokaupan näyttö oli samaan aikaan. Näytössä kävi mukavasti porukkaa ihmettelemässä. Samoin väkeä kävi kyselemässä ja arvioitavassa kohteitaan. Tämä palvelu poiki iloksemme mukavan määrän kohteita tulevaan toiseen huutokauppaamme.

Tämänvuotisen tapahtuman erikoisuus taisi olla yleisö, joka saapui paikalle poikkeuksellisesti vasta ”viralliseen aloitusaikaan” eli klo 9.00 jälkeen. Se ei menoa haitannut, vaan väkeä kävi tasaisena virtana hyvinkin klo 14.00 asti.

Pari kauppiasta oli jäänyt kalkkiviivoilla pois, mutta sitä vastoin uusia yrittäjiä oli useampia. Jos oli uusia kauppiaita, oli joukossa myös runsaasti henkilöitä, joita ei ennen ole tapahtumassa nähty. Kansainvälisen tuulahduksen toi Aspback Ruotsista,

joka oli erittäin tyytyväinen tapahtumaan. Ilmeisen tyytyväisiä lienevät muutkin kauppiat olleet, koska myyntipaikkoja varattiin jo syksyn tapahtumaan. Ulkomaalaisten kokonaismäärä selviää vasta syksymmällä, ainakin NOVA:n Göran Heitzt ja Rolf

Lek Ruotsista ovat tulossa.

Ravintolapuoleen oltiin saatu uusia tuotteita ja hintoja tarkisteltu. Kauppa kävi välillä ruuhkaksi asti. Kiitokset keittiön ”vuorotyöläisille”, kuten myös koko talkooporukalle. JK

Tampereen paikallispostin merkkejä kuorilla löydetty!

Tampereen paikallispostin merkkejä lähetyksillä ei ole aiemmin tunnettu, mutta nyt niitä on ilmaantunut kaksi. Kyseessä on kaksi varsin samanlaista kirkkokuulutusta vuodelta 1873, toinen on osoitettu Birkala kyrka ja toinen Orihvesi kyrka, siis Tampereen paikallispostin toiminta-alueelle. Koska alueella oli monia muitakin seurakuntia ja kirkkoja, olisi mahdollista, että vastaavia kuoria olisi muitakin, sillä kuulutukset menivät yleensä kaikkiin alueen kirkkoihin.

Kuorilla olevat merkit on mitätöity musteristein, joista toinen ulottuu hieman myös lähetykselle. Leimaa merkeillä tai lähetyksillä ei ole, ajoitus perustuu lähetyksen sisältöön. Tämä tietenkin antaa mahdollisuuden

kysymykseen lähetyksen ja merkien muodostaman kokonaisuuden aitoudesta. Mutta sen toteavat asiantuntijat.

Kuulutusten kuvat olivat nähtävillä Jyväskylässä NORDIA-näyttelyssä huutokauppahuone Postiljonenin osastolla olevassa paksussa kopiokansiossa, jolla esiteltiin tulevien Suomi-huutokauppojen kohteita. Kyseessä on Rolf Gummessonin mahtavan – laajuudeltaan ja sisällöltään – kokoelman osien myynnistä, joka toteutuu ensi syksynä. Tarjolla tulee olemaan huomattavia suomalaisia esifilatelisiä kirjeitä, ehjiä ja paikallispostia Tampereen lisäksi Helsingistä.

Tiesin Gummesson esittäneen pohjoismaisessa NIDARØ 78 -näyttelyssä Suomen paikallispostin kokoelman

(vermeil), havaintojeni mukaan se oli ainoa kerta, kun kokoelman tämä osa on ollut esillä.

Itse olen jo kolme vuotta yrittänyt päästä kuvaamaan tai skannaamaan kirjaani varten Gummessonin kokoelman yksityispostien osuutta saadakseen selville mitä se sisältää ja erityisesti sen, onko siinä Tampereen paikallispostin merkkejä lähetyksellä. Yritykseni on epäonnistunut, mutta onneksi nyt tämä osa kokoelmaa tulee myyntiin, jolloin nämä harvinaisuudet paljastuivat. Valitettavasti niistä ei vielä saatu kuvaa käyttöön.

Lauri Poropudas

Kirjelaatikoiden historiaa

Postin kirjelaatikat otettiin käyttöön 1845. Mutta meille tuttuja keltaisia ne ovat olleet vain reilut sata vuotta, aiemmin kirjelaatikoiden värikirjo oli paljon suurempi.

Nykyisen kirjelaatikon keksijäksi on mainittu Ranskan postilaitos, joka järjesti kirjelaatikat Pariisiin vuonna 1653. Tosin erilaisia viestinjättölaatikoita on ollut muitakin, esimerkiksi Firenzen kirkkoihin asetettuja puulaa-
tikoita, joihin sai jättää ilmiantoja.

Suomessa kirjelaatikoiden käyttöönotto liittyi ehiöihin. Laatikoita tarvittiin ehiökuorten vastaanottamiseen. Ennakkoon maksettujen ehiökuorien lähettämistä varten ei enää tarvinnut mennä postikonttoriin.

Suomessa postitaksoja, ehiöitä ja kirjelaatikkokysymystä käsiteltiin senaatissa vuosina 1843 ja 1844. Lopulta tämä tärkeä asia eteni kenraalikuvernöörille ja häneltä itselleen tsaarille päätettäväksi.

Arvoleimaiset kuoret ja kirjelaatikat otettiin käyttöön kolmen vuoden koeajaksi. Jokaisen postikonttorin seinään, jolla kirjekarttakin oli, oli asetettava maalattu rautapeltilaatikko. Niihin oli voitava milloin vain jättää kirjeitä. Suomessa oli tuolloin 37 postikonttoria, muun muassa Hämeenlinnassa ja Tampereella.

Laatikon kirjeaukkoon kiinnitettiin mekanismi, jonka läpi kirjeet tuli laatikkoon pudottaa. Se esti liian paksujen kirjeiden pääsyn laatikkoon. Tosin se repi oikeanpainoisiakin kirjeitä.

Vihreät laatikat ”vieksalla” mekanismilla oli lähetetty ennen joulukuun 1849 loppua kullekin postikonttorille. Niitä oli kahta kokoa. Laatikoiden käyttöä jatkettiin koeajan (1848) loputtuakin. Niistä vain poistettiin kirjeitä repivä mekanismi vuoden 1849 lopussa. Tosin laatikat saivat olla rauhassa, sillä ehiöiden käyttö oli vähäistä. Kaikki muut kirjeet piti ennen postittaa konttoreissa ennen postimerkkien käyttöönottoa (1856).

Sivusta aukaistava kuparikantinen kirjelaatikko 1887 perustetun Säräisniemen postitoimistosta.

Tarve kasvoi 1856

Postimerkkien käyttöönoton jälkeen 1856 kirjelaatikoille tuli aito tarve. Laatikoihin sai nyt jättää ehiökuorien lisäksi postimerkeillä varustettuja kirjeitä.

Helsingissä kirjelaatikko ilmestyi Erottajan torin varrella sijaitsevan Wickbergin apteekin ulko-oveen alkuvuodesta 1857. Pari kirjelaatikkooa ei kauan riittänyt täyttämään helsinkiläisten tarpeita. Helmikuussa 1857 postitirehtööri Gripenberg pyysi senaatilta lupaa uusien kirjelaatikoiden asettamiseen, tarvittiin kolme tai neljä uutta kirjelaatikkooa. Maaliskuussa 1857 senaatti vastasi myönteisesti postitirehtöörin pyyntöön: laatikoita sai hankkia ja asettaa sopiviin paikkoihin suurinta säästäväisyyttä noudattaen.

Viipurissakaan postikonttorin seinään asetettu kirjelaatikko ei riittänyt kaupunkilaisten tarpeisiin. Heinäkuussa 1857 uutisoitiin, että Viipurissa kirjelaatikat oli sijoitettu *molempien esikaupunkiemme ruiskuhuoneisiin sisäpuolelle seinää.*

Kesäkuussa 1859 Turun postikonttori sai postijohtokunnalta luvan peltilaatikon hankintaan kirjeiden vastaanottamista varten.

Kuopioon kirjelaatikoita ryhdyttiin puuhaamaan 1860-luvun puolivälissä. Kaupunki oli asukasmäärältään kasvanut, ja sivukaupungilta oli yli virstan (so. reilu kilometri) pituinen matka kaupungin keskiosassa sijaitsevaan postikonttoriin.

Uusia laatikoita saivat 1860-luvulla Kristiinankaupunki, Tammisaari, Raahel, Kokkola ja Vaasa.

Tampereella kaupunkilaiset päättivät vuonna 1866 asettaa kaksi kirjelaatikkooa, toisen Länsikadun varteen kauppias Liljan puodin lähelle, toisen Kuninkaankadun varteen leipuri Helinin puodin kohdalle.

Kirjelaatikoita oli vuonna 1866 kahta väriä ja kokoa. Suuremmat olivat tummanruskeita ja pienemmät tumman vihreitä.

Kirjelaatikoita sijoitettiin rautatieasemille pian ensimmäisen rautatien valmistuttua. Helsingin ja Hämeenlinnan asemille kirjelaatikat saatiin huhtikuussa 1862. Heinäkuussa saivat kirjelaatikat myös väliasemat.

Kirjelaatikat tulivat Helsingin ja Viipurin väliselle rataosuudelle vuonna 1870. Tuolloin käyttöön otetuissa postivaunuissa oli aukot seinässä kirjeiden postitamista varten.

Vuoden 1881 postisäännöstiin

K.
ja

si:
la
as
pe
m
ge
va
ty
tö
ki
m

ta
la
as
ke
pu
re
ki

H
m
je
va

ti:
sy
va

la
19

Keltainen "Postitorvilaatikko" 1800- ja 1900-lukujen vaihteesta.

sisältyi määräys, jonka mukaan kirjelaatikoita oli postihallituksen toimesta asetettava paitsi kaikkiin postitoimipaikkoihin myös rautatieasemille ja muihin soveliaisiin kohtiin kaupungeissa. Laatikoihin oli lupa panna vain tavallisia lähetyksiä. Laatikot oli tyhjennettävä vähän ennen postin lähtöhetkeä. Vuodesta 1871 lähtien kaikkiin kirjelaatikoihin oltiin voitu jättää myös Venäjälle meneviä kirjeitä.

Liikkuvilla kirjelaatikoilla tarkoitetaan kulkuneuvoihin asetettuja kirjelaatikoita. Ensimmäisenä kirjelaatikko asennettiin höyrylaiva Furst Menschikoffiin, joka sai kirjelaatikon kesken purjehduskauden 1852. Se liikennöi reitillä Pietari–Tukholma ja kuljetti kirjeitä Helsingistä Tallinnaan.

Kirjelaatikkopostia höyrylaivalla Helsingistä Pietariin päästiin lähettämään vuonna 1853. 1860-luvulla kirjelaatikosta tuli jokaisen höyrylaivan vakiovaruste.

Hevosvetoisiin nelipyöräisiin postivaunuihin kirjelaatikat asetettiin syksyllä 1860, muutama kuukausi vaunujen hankkimisen jälkeen.

Helsingin raitiovaunuissa oli kirjelaatikoita kahteen otteeseen, vuosina 1901–1906 ja 1912–1917.

Kun yksityiset liikenteenharjoittajat

kuljettivat 1930-luvulla paljon asiakkaiden kirjeitä, kiinnitti Posti asiaan huomiota ja neuvotteli kirjelaatikat myös linja-autoihin. Vuonna 1939 asennettiin joihinkin linja-autoihin kirjelaatikoita.

Suomessa oli 1800-luvun loppupuolella käytössä monenlaisia kirjelaatikoita. Käytössä oli ainakin yksinkertaisia, kaksinkertaisia ja ruotsalais-mallisia kirjelaatikoita.

Yksinkertainen kirjelaatikko oli avattava laatikko, josta lähetykset poimittiin laukkuun. Kaksinkertaisessa oli sisällä toinen peltilaatikko, joka kuljetettiin postiin tyhjennettäväksi. Ruotsalaista mallia ei tunneta.

Yksityiset kirjelaatikat

Helsingin katukuvaan oli vuodesta 1866 alkaen ilmestynyt kirjelaatikoita, jotka kuuluivat 1.3.1866 perustetulle yksityiselle kaupunginpostille. Se kuljetti postia kaupungin sisällä, mikä ei tuolloin kiinnostanut Postia.

Kaupunginpostin kirjelaatikat olivat helakanpunaisia erotukseksi postilaitoksen kirjelaatikoista. Kirjeenkantajina toimi nuoria poikia, jotka kantoivat olallaan nelihakaisia tankoja, joihin kirjelaatikoiden sisäkotelot kiinnitettiin. Sisäkotelot avattiin vasta postikonttorissa. Aluksi kirjelaatikoita

Helsinki-Pietari rataosan postivaunun kirjelaatikko, joka tyhjennettiin sekä Helsingissä että Pietarissa.

asetettiin 22, pian jo 31.

Keltaiset postitorvilaatikat

Postilaitoksen kirjelaatikoista tuli keltaisia viimeistään 1900-luvun alussa. Sitä ennen kirjelaatikoita oli postihallituksen mukaan *uudestimaalattu kaimenlaisilla värivivahuksilla*, ainakin punaisella, vihreällä, mustalla ja tummanruskealla. Postihallitus muistutti kirjeellään 13.7.1901 postitoimistoja kirjelaatikoiden väristä ja kunnossapidosta. Sen mukaan postitoimistot ovat ehdottoman velvollisia katsomaan, että kirjelaatikat ovat aina hyvässä kunnossa ja keltaisiksi maalattuja sekä mieluiten *equipagelakalla* öljytyjä.

Samoihin aikoihin, mahdollisesti jo aikaisemmin, keltaisiin kirjelaatikkoihin ryhdyttiin maalaamaan postilaitoksen tunnuksena kahden postitorven kuvaa. Nämä pysyivät käytössä vähintään posti- ja lennätinlaitosten yhdistymiseen 1927 asti, ehkä myöhempäänkin.

Kirjelaatikoiden määrä lisääntyi nopeasti 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. Vuonna 1876 Suomessa oli 275 kirjelaatikkoo. Vuonna 1887 oli 563 kirjelaatikkoo, joista suurin osa oli paikkakunnalla, jossa oli postitoimipaikka. Loput sijaitsivat muilla paikkakunnilla tai höyrylaivoissa. Laatikoiden määrä oli:

1897 1597

1917 5230

1927 5746.

Enimmillään kirjelaatikoiden määrä oli 1980-luvulla. Silloin maassamme oli noin 15 000 postinkeltaista kirjelaatikkoo.

Teksti perustuu Elina Mankin artikkeliin Postimuseon Ystävien Tabellarium-vuosikirjassa nro 2, kuvat ovat samasta artikkelista, alkuaan Postimuseon kuva-arkistosta.

EUROPEAN STAMP EXHIBITION
FINLANDIA
2017
TAMPERE 24.–28.5.

FINLANDIA 2017 Eurooppalainen postimerkinäyttely

- Aika ja paikka: Tampere-talo, 24.–28. toukokuuta 2017.
- Vuoden 2017 suurin postimerkinäyttely Euroopassa, noin 2200 näyttelykehystä.
- Järjestetään FEPA:n suojeluksessa ja FIP:n tunnustamana.
- Näytteilleasettajille FEPA-maista, USA:sta ja Australiasta.
- Johtava teema on Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhla.
- Kilpailuluokissa ovat mukana FEPA Grand Prix luokka, Perinteinen Filatelia, Postihistoria, Lentoposti, Leimamerkit, Ehiöfilatelia, Aihefilatelia, Avoin Filatelia, Kuvapostikortit, Nuorisofilatelia ja Filateelinen Kirjallisuus.
- FEPA Grand Prix luokka ja Kuvapostikorttiluokka ovat 1. kertaa mukana FEPA-tason näyttelyssä. IREX ja Kuvapostikorttiluokan erityissäännöt löytyvät näyttelyn Bulletin #1:stä ja nettisivuilta.
- Useita näyttelyn teemaan liittyviä kokoelmia kutsuttujen kokoelmien luokassa.
- Uutta teknologiaa hyödynnetään laajasti: Ilmoittautumislomakkeet, kokoelmien skannaus, tuomariston työkalut jne.

POSTIMUSEO

Tampere Hall

THE CITY OF TAMPERE

Lisätietoja: www.finlandia2017.fi/fi
Yhteystiedot: info@finlandia2017.fi

Tulevia tapahtumia

KESÄKUU 2016

FORSSA: Kesäkokous 2.6. klo 19 Kansalaisopiston mökki, Opistontie 4, Tammela.
IITTALA: Suvikortin Päivän la 11.6. Lasimäellä, urheiluhallissa.

HEINÄKUU 2016

RIIHIMÄKI: Kesäkokous lauantaina 9.7. klo 15 alkaen Poliisien majalla, opasteet Launosten suunnasta Vähikkälän tieltä ja Vähikkälän suunnasta Launosten tieltä Hietalahdentielle ja edelleen Virkavallantielle, joka päättyy parkki-paikkaan. Yöpymismahdollisuus.

ELOKU 2016

HÄMEENLINNA: Kesäkokous ti 9.8. Syöksynsuun leirikeskus klo 18.
JANAKKALA: Kesäkokous to 18.8. Mallinkaisten leirikeskus Mallinkaisten rantatie 210, Jokimaa, sauna lämpimänä klo 15 alkaen.

SYYSKU 2016

HÄMEENLINNA: Postikorttiparatiisi la 10.9. klo 10–16 Verkatehdas.
RIIHIMÄKI: Keräilytapahtuma Riihimäen Kerhotalolla, Torikatu 3, su 18.9. klo 10–15, vapaa pääsy.
Pöytävaraukset Reijo Myller 040 721 7709, reijo.myller@suomi24.fi

LOKAKUU 2016

JÄRVENPÄÄ: Kerhonäyttely JF 55 v Harjulassa la 8.10. klo 10–17 ja su 9.10. klo 10–16, Harjulan koulu, Verkkotie 12.

MARRASKUU 2016

FORSSA: Syksyn vaihtopäivät, pyhäinpäivä 5.11. Järjestöjentalo, Kuhalankatu 17.

TOUKOKUU 2017

TAMPERE: Eurooppalainen FINLANDIA 2017, 24.–28.5.2017, Tampere-talo.

Jääkärit Postimuseossa

Vuoden 2016 kohokohta Postimuseossa on **'Salaista jääkäripostia' -näyttely** ja **'Jääkärit Saksan tiellä'** -kirja. **'Salaista jääkäripostia'** -näyttely ja **'Jääkärit Saksan tiellä'** -kirja valottavat jääkärihistoriaa uudesta näkökulmasta, kirjeiden ja päiväkirjojen avulla.

Lähes 1900 suomalaista sai Saksassa sotilaskoulutusta vuosina 1915–1918. Kirjasta välittyy aikaista tunnelmia joukon mielialoista koulutuksessa, rintamalla ja vapaa-aikana. Näyttely nostaa esiin elämyksellisellä tavalla lähdön syitä, leirielämää, rintamalla oloa sekä kertoo salaisesta kirjeenvaihdosta jääkärien ja läheisten välillä. Esillä on myös harvinaista esineistöä yksityiskokoelmista. **Näyttely on esillä 19.3.2017 asti.**

Pahkasika-näyttely

Postimuseon ja mediamuseon Rupriikin yhteinen legendaarisesta huumorilehdestä kertova näyttely **'Pahkasika – kymmenen kirjainta joihin voit luottaa'** on esillä 29.5.2016 asti. Näyttelyssä on esillä sarjakuvia, jotka ovat olleet lehden keskeistä sisältöä, sekä esineistöä yksityisistä kokoelmista. Näyttely on museokeskus Vapriikin galleriatilassa.

Päätoimittaja Markku Paretskoin tärkeimpiin avustajiin kuuluivat Pauli Heikkilä, Ari ja Vesa Koskela, Heikki-Pekka Miettinen ja Juha Ruusuvuori. Mukana pyörivät myös mm. Asko Alanen, Simo Frangén ja Pasi Heikura, Pertti Jarla, kaikkiaan lehdellä oli 237 avustajaa.

Filateelinen määritelmä

Amerikkalaisen määritelmän mukaan yleiskeräilijä tunnetaan siitä, että hän tietää vähän paljosta ja oppii yhä vähemmän ja vähemmän enemmän

ja enemmästä, kunnes hän ei tiedä kerrassaan mitään kaikesta, ja erikoiskeräilijä siitä, että hän tietää melko paljon hyvin vähästä ja oppii yhä enem-

män ja enemmän yhä vähemmästä ja vähemmästä, kunnes hän lopulta tietää kaiken ei mistään. (SPL 1952, s. 179)

Itella Green

Luota paikalliseen.

Soile Andersson,
rahoitusasiantuntija,
OP Etelä-Häme

Juho Nieminen,
toimitusjohtaja,
Etelä-Hämeen OPKK

Essi Kurkela,
vakuutusneuvoja,
OP Etelä-Häme

Me rahoitamme, välitämme ja vakuutamme.

Elämäsi eri käännteissä tukeudu luotettavaan kumppaniin.

Meiltä saat helposti kaikki pankki-, vakuutus- ja
kiinteistönvälityspalvelut saman katon alta.

Soita meille ja varaa aika tapaamiseen puh. 010 254 9001.

www.op.fi/etela-hame

OP Etelä-Häme

